

Bayer Zsolt: A szépség csontváza a sivatagban

2015 augusztus 26. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

Palmürát most robbantották fel az állatok. Azok, akiket az Egyesült Államok és szövetségesei fegyvereztek fel – Aszad elnök ellen. Az alábbi írás Palmürának állít emléket.

És vádolja nemcsak a barbár állatokat - de azok életre hívóit is…

…Hajnalban gyere. És nagyon nyitott lélekkel. Mint egy gyermek. Ha így járod végig Palmüra utcáit, úgyis feln?sz az út végére. Talán bele is öregszel az útba, s a felismerésbe. Hogy ez itt egy csontváz.

A szépség csontváza a sivatagban…

De hogyan kerül ide a csoda éppen félúton Damaszkusz és az Eufrátesz között?

Az ok: a teve…

No, látom, nem értitek. Figyeljetek jól, elmagyarázom!

Omar kalifa így szólt egy szép napon, talán kedd volt, kissé unalmas kedd délután… „Ahol a teve boldogul, ott az arab is boldogul!”

A kalifa körül állók helyesl?en bólogattak, bár nem is sejtették, hogy ez a bölcsesség egész világokat fog teremteni.

Pedig mégis… Az arámiak már Krisztus el?tt 1000 táján háziasítják a tevét, s ?k is, az arabok is a tevével csinálják meg szerencséjüket. Mondhatjuk úgy is, ?k a Közel-Kelet kamionsof?rjei.

Az a helyzet ugyanis, hogy az öszvér, a szamár rendkívül vízigényes és sokat eszik. Valamint keveset bír el és hamar elpusztul. Ezzel szemben egy teve elhord száznegyven kilót, és két hétig bírja víz nélkül. S nem elhanyagolható az a körülmény sem, hogy teve barátunk kétszer annyi ideig él, mint egy szomorú öszvér.

Tehát a csodához kellett el?ször a teve.

No és kellett hozzá még a történelem. Az a helyzet, hogy a történelem mindenhez kell, csak kezdjük mi ezt elfelejteni odaát, az önelégült, ostoba Nyugaton. Sebaj… Történelem apó el?bb-utóbb úgyis a fejünkre fog koppintani…

Nézzük tehát, hogyan is kezd?dött.

Úgy, hogy 102-ben Traianus felszámolja a nabateus királyságot. Ezt a nabateus királyságot a mai Jemen területére képzeljük el, és tegyük mindjárt hozzá, hogy a nabateusokat a tömjén tette naggyá, ami csak ott terem, arrafelé. Ez a tömjén innen kerül a Római Birodalom területére. A tömjénút mentén épülnek a depók, a raktárak, s azok köré a városok. Az utolsó ilyen Petra, ez volt a nabateusok els? f?városa. A második pedig Bosra. Harmadik meg nem lett, mert a rómaiak úgy döntöttek, ráteszik kezüket a tömjénkereskedelemre. S egyszer?en felszámolják a nabateus királyságot. Így ment ez akkoriban, s ma sincsen másképpen… Csak ma nem tömjént akarnak a nyugatiak, hanem olajat. De ez mindegy…

A nabateus állam bukása után a Damaszkusz és az Eufrátesz között félúton tanyázó négy nomád arab törzs hirtelen ott találja magát a történelem f?sodrában. S az egyik létre is hozza Palmüra depót, és letelepszik. A többi marad nomádnak a sivatagban, és tevét tenyészt.

És telik-múlik az id?, és a palmüraiak egyszer csak azt veszik észre, hogy a Római Birodalom egész területén kezükben tartják a külkereskedelmet. Az Indus partjától Nagy-Britanniáig palmürai depók állnak a birodalomban. Tanulságos a kor egyik római rétorának keser? panasza: „Már a Tiberis is szírül susog…”

S igen, ez a második század vége, harmadik eleje – Szíria fénykora.

Ráadásul Septimius Severus lesz a császár, akir?l nekünk legalább annyit illik tudnunk, hogy ? volt a pannóniai légiók vezet?je. No és az sem elhanyagolható, hogy származására nézve pun volt.

A Severusok kora a szír császárok kora, s egyben az utolsó aranykor. Severus fia, Caracalla terjeszti majd ki mindenkire a római polgárjogot, és ? lesz, aki bevezeti Rómában Napisten kultuszát. S már itt megemlítem Philippus Arabs nevét, hiszen ? is Róma császára volt, és ? tényleg igazi arab. Shahbában született, egy beduinsátorban – onnan lett római császár. S a sors fintora, hogy éppen ? ünnepli meg a birodalom fennállásának ezeréves évfordulóját. Azt sem árt tudni, hogy éppen ? volt az els? keresztény császár. Antiochiában egyszer meg akarja tartani a húsvéti áldozatot, de az antiochiai f?pap kiáll a templom kapujába, és addig nem engedi be a császárt, amíg az nem tart nyilvános b?nbánatot. Akkoriban még voltak ilyen papok, barátaim… De Philippus Arabsról lesz még szó, ha majd a drúzok földjén járunk – most vissza Palmürába…

Mert annyi a lényeg, hogy Palmüra virágzik. A 3. században minden áru Palmürán halad keresztül. Ez sem egészen véletlen persze. Ugyanis Palmürának van egyedül saját, állandó hadserege, s ez a hadsereg… Hát, hogy is fogalmazzunk… Ez a hadsereg minden karaván finoman Palmüra felé terel…

Palmüra sémi neve: Tadmar. Palmüra is, Tadmar is datolyapálmát jelent. Palmürában ugyanis a kereskedelmen kívül két dolog van: datolya és örömlány.

A következ? fontos évszám 254. Ekkor a perzsák elsöprik a parthusokat, és elözönlik a Közel-Keletet. El?ször 256-ban verik tönkre a császári sereget, majd 260-ban Edessánál, s ott a császár is meghal.

Rómában teljes a káosz. S ebben a kiélezett helyzetben Palmüra feladja törzsi egalitárius státusát, és diktátort választ magának. A diktátort pedig nevezik Udajnak (aki még emlékszik, annak mondom: Szaddám Huszein egyik fiát is Udajnak hívták).

Udaj a nehéz helyzetben Róma mellé áll.

S ez már azért sem elhanyagolható, mert a palmürai nehézlovasság gyakorlatilag legy?zhetetlen. Udaj súlyos vereséget mér a perzsákra. 272-t írunk, amikor Udaj ünnepel, s az ünnepségen a fiával együtt meggyilkolják. Már akkor suttogta mindenki: a felesége, Zenubia volt a felbujtó…

Zenubia egy arab király leánya. Nagyon okos, nagyon m?velt, nagyon szép és nagyon harcias. És azonnal elfoglalja Palmüra trónját…

S miután elfoglalja, mindjárt sz?knek is érzi. S úgy dönt, hogy római császárn? lesz.

Seregei harc nélkül elfoglalják Szíriát, Egyiptomot, majd Antiochiát és Ankarát. Csak ott, Ankaránál állítják meg ?t Aurelianus illír lovasai. S ezután indul meg Palmüra ostroma. Hosszú ostrom után vész el a város. Zenubia el akar menekülni, de elfogják. Rómában szekérre kötözve mutogatják. Palmürát pedig kifosztják, majd Karthágó sorsára jut. És soha többé nem éled újjá…

De akkor is… A szépség csontvázaként hever most is a sivatagban.

Gyere… Nyisd ki a lelked… Már tudod a történelmet, hát járjuk be a romokat… Hogy mindent megérts…

Kezdjük itt – a nagy Baal-szentélynél… Háromszáz méter hosszú és háromszáz méter széles tér. Közepén a szentély. Az óriási rámpán hajtották fel az áldozati állatokat…

Hatalmas reliefek a bejáratnál. Rajtuk a félig római, félig perzsa ruhás katonák. Szemben velük teve hátán a nagy, fekete k?, a Kába k?… Síró asszonyok hajtják az áldozati marhát. Odabent a szentélyben rozetta… Ismer?s? Nem csoda… Ilyen rozettákkal van tele egész Európa…

S kívül a város. A f?utca, a halottak tornya, a kis Baal-szentély.

Nézz, nézz csak körül… Micsoda nagy hír volt odahaza, hogy felépült a West End bevásárlóközpont, s hogy háromszáz méter hosszú. Háromszáz méter hosszú feleslegesség, hiábavalóság, egészen képtelen szomorúság…

S itt?

Ha ezeket a romokat nézed, hajlamos vagy arra gondolni, hogy lám-lám, ez is csak hiábavalóság. S persze innen szemlélve tényleg az. De ha az örökkévalóság fel?l vetünk egy pillantást minderre, mindjárt tudjuk, hogy mégsem…

Óriási a különbség hiábavalóság és hiábavalóság között. Mondhatni, nem mindegy, hogy milyen szinten felesleges és hiú az ember… Nézz szellemszemekkel, hogy lásd a múltat, s mindjárt látod majd a különbséget.

Nézd a múltat…

Baalnak áldoznak éppen.

Eljött Zenubia is, a királyn?. Gyönyör?, elszánt, kemény arca rezzenéstelen. Körülötte a papok és a katonák. A hatalmas rámpán korbáccsal hajtják fel az áldozati állatokat. B?gnek a marhák, a birkák egykedv?ek, mint mindig… S már folyik a vér. Patakokban ömlik lefelé a fehér köveken. Megalvad, romlik, szörny? szagot áraszt…

Baal szomjas.

Ez a díszlet. Az élet. Az aznap, a pillanat. Az ember mértéke.

De körben itt van egy tér. S ez a tér ki van metszve a pillanatból. Ez a tér: Palmüra… S ami ki van metszve a pillanatból, az szakrális. Az az örökkévalósággal, a mindenséggel rokon, tehát végs? soron az Úrral…

Vagyis mindazzal, ami nem emberi?

Helyes kérdés – de hamis.

Csak mi hisszük már, hogy aminek köze van az örökkévalósághoz, az nem lehet emberi.

?k másképp hitték.

S ezért állnak felettünk.

Nézz szellemszemekkel, és menjünk le a városba…

Százezren éltek itt. Olyanok voltak, mint mi. Profánok… A városkapu el?tt koldusok üldögéltek baksisra várva. Az oszlopok alatt emberek jönnek-mennek… Nyitnak a boltok, pörög az üzlet. Mintha csak ma lenne.Látszólag, mintha csak ma… A f?téren örömlányok kínálják magukat. Lüktet a város… Millió szerelem és ölelés, millió béke és harag, barátságok és gy?löletek. Él a város. Lüktet…

Eszik, iszik, alszik, élvez, szenved és meghal.

S viszik a halottakat…

Ki a sivatagba, a halottastornyokba. Selyembe csavarva helyezik ?ket a fülkébe, s a zárók?re felfestik egész életüket. Így felvértezve – s persze az utolsó ítéletnek kiszolgáltatottan hajóznak el messze, messze.

Igen, persze, a tehet?sek kerülnek csak ide. S mert kevés a hely, hát akadnak élelmes vállalkozók, akik további tornyokat építenek, s bérbe adják a sírkamrákat.

Milyen ismer?s, igaz…?

De ez a tér akkor is szakrális. Ki van metszve a pillanatból. Ezzel az akarattal és szándékkal épült. S csak az ilyen szándék és akarat szent. Minden más: hasznosság, gazdaságosság, célszer?ség. Bele van bilincselve a pillanatba. Vagyis hiábavaló. S akkor ismét itt az eredeti kérdés: romokon járunk – akkor ez nem volt hibavalóság?

De igen. Az volt. Csak egy másik hiábavalóság. Az örökkévalóság, az Úr hiábavalósága. És hát, barátaim, azért az mégis csak más, nem?

Hiszen ezerhatszáz esztend? járta végig már azóta Palmüra f?utcáját. Ezerhatszáz esztend? emlékezett Baal isten áldozataira. Ezerhatszáz költözött már be egyenként a halottak tornyába, s még csak bérleti díjat sem fizetett egyik sem… És most itt állunk. Ezerhatszáz esztend? és az akkoriak lábnyomában. Ez a bizonyíték…

Nincsen más.

Csak az itt állásunk és a csöndünk. A csönd önmagában soha nem bizonyít semmit, csak ha valami megsúgja a titkát. Palmüra szelleme megsúgja a titkot, s még a néma, sárga hegyek is beleborzonganak ebbe a titokba. Palmüra is elhitte, hogy örökké fog állni. S most rom. Ennyi a titok…

De Palmüra tett is azért a hitért, s úgy élt, úgy metszette ki létezése színterét a pillanatból, hogy ez a vágy valósággá váljon. Ez pedig már nem is titok. Ez csak a nekünk szóló, keser? üzenet.

Mert mi nem teszünk semmit. Mert nem is hiszünk. Hozzáláncoltuk magunkat a pillanathoz. S ha majd kiásnak bennünket is ezerhatszáz esztend? múltán, akkor fogunk csak igazán szégyenkezni.

Már ha kiásnak. Ha lesz, aki kiásson. Ha lesz – akkor tudjuk majd, hogy gy?zött a jó.

S talán Palmüra bevár bennünket. S talán méltóak leszünk arra, hogy szemlesütve elébe járuljunk az örökkévalóság partján.

Talán… Istenem…

Bayer Zsolt - magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!
www.flagmagazin.hu]]>

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló